

B 87: Forslag til beslutning om ændring af reglerne om dobbelt statsborgerskab

Spørgsmål 7: Udenrigsministeren bedes vurdere, om principperne i international ret kan danne et tilstrækkeligt grundlag for at løse eventuelle problemstillinger, der kan være forbundet med dobbelt statsborgerskab, f.eks. problemstillinger i forbindelse med diplomatisk beskyttelse.

Dobbelt statsborgerskab rejser visse problemstillinger i relation til, hvilken stat der er berettiget til at udøve diplomatisk beskyttelse, herunder særlig i tilfælde af, at den ene statsborgerskabsstat ønsker at udøve beskyttelse over for den anden. Den folkeretlige regulering af diplomatisk beskyttelse i denne situation er endnu ikke blevet kodificeret i konventioner og findes derfor alene i sædvaneretlige regler, der hverken er entydige eller helt præcise.

Spørgsmålet er behandlet af den Internationale Lovkommission (ILC) i Draft Articles on Diplomatic Protection (International Law Commission, 58th session, 2006 Report), der har forsøgt at kodificere og udvikle reglerne om diplomatisk beskyttelse.

Heraf fremgår det af artikel 7, at en statsborgerskabsstat (a state of nationality) ikke må udøve diplomatisk beskyttelse af en person, imod en anden stat, hvori denne person også er statsborger, medmindre det kan bevises, at det førstnævnte statsborgerskab - både på skadestidspunktet og på tidspunktet, hvor kravet rejses - er det fremherskende ("predominant"):

Afgørende er altså, om den pågældende har relativt stærkere bånd til den ene af de stater, hvor vedkommende er statsborger.

Lovkommissionens kommentarer til artikel 7 opregner følgende eksempler på faktorer, som kan tages i betragtning i forbindelse med afgørelsen af hvilket statsborgerskab, der er fremherskende: Fast bopæl, hvor meget tid, der tilbringes i hvert statsborgerskabsland, tidspunktet for opnåelse af statsborgerskab (herunder hvor lang periode, der er tilbragt i den stat, der ønsker at yde diplomatisk beskyttelse, før kravet rejses), uddannelse, uddannelsessprog, uddannelsessted, beskæftigelse, økonomiske interesser, familiens bopæl, familiemæssig tilknytning til hvert land, deltagelse i socialt og offentligt liv, sprog, beskatning, bankkonti, sociale forsikringer, besøg til andre lande end statsborgerskabslandet, besiddelse og brug af pas fra anden stat og værnepligtsforhold.

Ingen af faktorerne er i sig selv afgørende, og vægten af hver enkelt faktor afhænger af den enkelte sag.

Det bemærkes, at artikel 7 er formuleret negativt: "A State of nationality may *not* exercise diplomatic protection ... *unless*". Det understreger, at artikel 7 kun finder anvendelse

undtagelsesvis. Desuden ses det af formuleringen, at bevisbyrden ligger hos den stat, der gør gældende, at dens statsborgerskab er mest tungtvejende.

Således afklarer folkeretten i et vist omfang de problemer, der rejser sig ved diplomatisk beskyttelse i tilfælde af dobbelt statsborgerskab. Som det fremgår, har en person med dobbelt statsborgerskab adgang til diplomatisk beskyttelse, hvis det kan dokumenteres, at vedkommende både på skadestidspunktet og på tidspunktet, hvor kravet rejses, har tættest tilknytning til den stat, der rejser kravet. Hvorvidt dette værn er tilstrækkeligt afhænger af, hvorvidt bevisbyrden kan løftes i den konkrete sag.

Spørgsmål 8: Udenrigsministeren bedes vurdere, hvorvidt danske forældre til bortførte børn med dobbelt statsborgerskab (f.eks. dansk-iransk, dansk-libanesisk og dansk-tyrsk statsborgerskab) har dårligere mulighed for at få deres børn hjem til Danmark igen, end forældre til bortførte børn, der kun har dansk statsborgerskab.

For personer, der kun har dansk statsborgerskab, fremgår det af ILC's Draft Articles on Diplomatic Protection, artikel 3, at den eneste stat, der har ret til at udøve diplomatisk beskyttelse, er Danmark. For disse statsborgere kan Danmark umiddelbart yde diplomatisk beskyttelse.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 7, er udgangspunktet derimod, at Danmark ikke kan udøve diplomatisk beskyttelse over for en person med dobbelt statsborgerskab mod den stat, hvor vedkommende har sit andet statsborgerskab, medmindre det godtgøres, at personen har den stærkeste tilknytning til Danmark.

Kan Danmark imidlertid løfte denne bevisbyrde, kan der udøves diplomatisk beskyttelse over for personer med dobbelt statsborgerskab på lige fod med personer, der udelukkende er danske statsborgere.

En række lande, har imidlertid tiltrådt den internationale konvention om barnebortførelser, Haagerkonventionen. I henhold til Haagerkonventionen er barnets statsborgerskab uden betydning, idet barnet som grundregel skal udleveres til det land, hvor barnet havde lovlig bopæl på bortførelsestidspunktet.